

[N. Neergaard.]

ved f. Eks. det lægevidenskabelige Fakultet og alle, der har Indsigt i dette Forhold, er paa det rene med, at Studenternes rent praktiske Udvikling lider ubodelig Skade under de nuværende Forhold, saa er det en Skade for Landet, saa er det en Skade for hele Samfundet, en Skade, som Rigsdagen, som Statsmagten ikke kan undlade at bøde paa, og som der her forsøges bødet paa med langt, langt mindre Omkostninger, end der ellers vilde kræves. Man har ogsaa talt om, at vi trænger ikke til et Universitet til, for vi har allerede i Forvejen for mange Studenter. Ja, ogsaa jeg mener, vi har for mange Studenter, ogsaa jeg frygter, at denne uhyre Tilstrømning kan virke til Dannelsen af et akademisk Proletariat, som er en stor Fære for Landet, og som er en stor Ulykke for dem, der synker ned i det, men det, om vi har 1 eller 2 Universiteter, har slet ikke noget med den Sag at gøre. Vil man dæmme op for Tilgangen af Studenter, maa det ske i Gymnasierne, men om man skaber et nyt Centrum for videnskabelig Undervisning i Landet, har intet dermed at gøre. Ja, jeg kunde endog meget godt tænke mig, at det ved det nærmere Kendskab, som kommer mellem Universitetslærere og Studenter gensidigt, vil blive muligt paa en ganske anden Maade at sigte dem fra, som ikke egner sig for det videnskabelige Studium, at bibringe dem Forstaaelse af, at de hellere i Tide maa søge over i praktisk Virksomhed.

Medens alle har været enige om, at Universitetet burde ligge i Jylland, har der jo, som ogsaa den ærede Ordfører for Socialdemokratiet (Sneum) sagde, været Strid og til Tider en ret bitter Strid mellem de forskellige jydsk Byer. Jeg skal ikke komme ind paa at supplere, hvad der allerede herom er blevet sagt. Jeg skal kun sige, at for mig har der aldrig været Tvivl om, at Aarhus var Stedet, naar vi skulde have et jydsk Universitet, og det samme er altid blevet hævdet af det overvejende Flertal i de Kommissioner og Udvalg, som har beskæftiget sig med Sagen. Ingensteds i Jylland er en By saa centralt beliggende, hvad Kommunikationsforholdene angaar, ingensteds i Jylland er der allerede tilvejebragt tilsvarende Betingelser for et videnskabeligt Studium; jeg skal kun nævne blandt mange Statsbiblioteket, det store og betydningsfulde lægevidenskabelige Centralbibliotek, som spiller en saa væsentlig Rolle for den jydsk Lægestand, endvidere Fødselsanstalten, Sindssygeanstalten og først og fremmest det højt udviklede Hospitalsvæsen, som der, naar For-

holdene bliver ordnet, og det bliver slaaet fast, at Universitetet skal være i Jylland, vil blive lagt Vægt paa yderligere at udvikle — derom har vi tilstrækkelig tydelige Udtalelser fra autoritativ Side —, saa at det kan afgive et virkeligt Grundlag for en praktisk Lægeuddannelse og for den Efter-Undervisning, som saa mange praktiserende Læger føler Trang til og søger, og som de delvis allerede nu søger ved de aarhusianske Hospitaler, men som de kan søge med langt større Udbytte, naar man til Hospitalerne faar knyttet en Universitetsundervisning. Hvis ikke denne Aflastning sker, kan jeg forsikre, at Forholdene med Hensyn til den lægevidenskabelige Hospitalsundervisning i København er saa utilfredsstillende, saa umulige og saa skadelige med Hensyn til Uddannelsens Kvalitet, at det bliver ganske nødvendigt for en hvilken som helst Regering og Rigsdag om ikke lang Tid at søge en Udvikelse af Rigshospitalet, hvilket jo ogsaa vil blive langt bekosteligere end det, der her er Tale om, hvor Tanken jo er den, at de kommunale Autoriteter tager dette paa sig. Endelig skal jeg nævne, at der ingensteds er de Betingelser for den stedlige Offervillighed, som er en væsentlig Betingelse for, at Sagen kan komme videre. Den har allerede givet sig beundringsværdigt Udslag ved, at man har samlet sammen den Million, som Universitetssamvirket i alt har haft at disponere over, og ved Aarhus Kommunes storstilede Offervillie, som man ikke kan rose tilstrækkeligt. Det er undertiden blevet sagt: Naa, ja, denne Million er jo en enkelt Rigmands Gave. Men det er en fuldstændig Misforstaaelse, den er tilvejebragt fra mange Kilder og fra alle Befolkningslag. Grosserer Filtenboig og Hustrus store og smukke Gave regnes ikke med her; det er et særskilt Legat, hvoraf der gives Stipendier til de studerende, saaledes at Aarhus Universitet heller ikke i denne Henseende skal komme til at staa tilbage for det københavnske. Jeg har altid stillet mig yderst skeptisk overfor Tanken om, at der af Staten alene eller væsentligt af Staten med det samme skulde fremtrylles et stort Universitet med alle Fakulteter og næsten alle Studiefag repræsenteret, hvor Bekostningerne — de meget store Bekostninger, baade ved Anlæg, Montering og Drift skulde bæres af Staten. Jeg har paa et tidligere Tidspunkt givet dette til Kende, særlig under den Forhandling, der førtes her med Repræsentanter for Aarhus og andre interesserede i 1919. Det blev ikke altid taget mig saa godt op fra de Sider, at jeg saa stærkt fremhævede to Ting, nemlig at Universitetet